

FORUM

Forskningscentrum för psykosocial hälsa

Nyhetsbrev N° 1 – 2010

Redaktör Merja Metell Suomalainen, merja.metell-suomalainen@sll.se
Telefon: 08-672 45 50 Mobil: 0707-37 40 97 Webbplats: www.forumforskning.se

”Kohandel under kaos”

Just nu sker neddragningar inom socialtjänsten runt om i landet. Allt socialtjänstarbete som inte är lagstadgat dras ner över hela linjen. Det drabbar de förebyggande åtgärderna. Några aktuella exempel från Stockholmsområdet är: Komet-grupperna – där föräldrautbildningarna dras ner, kvinnofridsteam som läggs ner, LVM-vården (Lagen om vård av missbrukare) dras in. Det är något som Statens institutionsstyrelse tydligt märker, och trots att kommunerna får kraftiga rabatter till LVM-hem behåller man de berörda i kommunen istället. Vilka signaler ger det?

– Man slår sönder en organisation, skapar oro och det kommer olika tjänstemannaförslag, det blir en kohandel under kaos, menar Anders Tengström, forskningschef för Forum. Att skära i effektiva preventionsinsatser är på längre sikt en dålig affär, inte en given besparingsåtgärd. Omfattande forskning visar istället att rätt preventionsinsatser fungerar. Även om man måste spara så går det att hitta relativt billiga preventionsinsatser om

man upparbetar goda samarbeten med vårdgrannar och delar på kostnaderna. Istället blir man stuprörsinriktade, säger Anders Tengström.

Ett aktuellt exempel på hur man kan tänka och arbeta preventivt utifrån ett psykologiskt perspektiv är arbetet med att hjälpa arbetslösa unga vuxna. Kan man hjälpa denna grupp att komma vidare i livet och inte bara att hitta ett nytt jobb, eftersom det inte är en garanti för att det är rätt jobb?

Allt fler arbetsförmedlingar kontaktar nu Forum och vill erbjuda metoden ACT (Acceptance and Commitment Therapy) som en psykologisk intervention vid arbetslöshet. Tidigare forskning har visat att ACT som metod fungerar som prevention för ungdomar och även för vuxna för att hantera stress och främja hälsa.

Ungdomsarbetslösheten är speciell, den är snarare ett strukturellt problem mer än ett konjunkturproblem. Idag krävs högre utbildning och erfarenhet för att få ett arbete. ACT blir ett nytt sätt att stödja arbetslösa unga utifrån sina förutsättningar. ●

Spelmissbruk

En ny studie visar att individuell behandling med MI (motiverande samtal) är fyra gånger så kostnads-effektiv jämfört med gruppbehandling med KBT vid behandling av personer med spelproblem, men de ger samma behandlingsresultat. Det visar den första utvärderingsstudien som har genomförts, av bland andra Henrik Josephson vid Forums kunskapscentrum för prevention och intervention vid spelmissbruk. ●

Mer kunskap

Forum har norra Europas största forskningsverksamhet inom klinisk barn- och ungdomspsykiatri och nu blir vi ännu större. Inför 2010 gick rekordmånga anslagsansökningar iväg från Forum och det blev ett gott utfall. Fyra nya forskningsprojekt startar i år: en studie om våldsutsatta kvinnor som är hemlösa, ACT (Acceptance and Commitment Therapy) för ungdomar, en studie av Förstärkt Föräldrakomet samt en fördjupningsstudie om spelande bland befolkningen. ●

Disputationer 2010

Två avhandlingar kommer från Forum och Karolinska Institutet under 2010. Yasmína Molero Samuelson har studerat antisocialt beteende under fyra årtionden hos män och kvinnor med missbruksproblem. Läs också om Peter Larms avhandling "Long-term adverse outcomes and resilience of individuals who misused substances as adolescents" på www.forumforskning.se. ●

Psykisk hälsa

Hur ser sambandet ut mellan personlighetsdrag och psykisk ohälsa hos ungdomar med missbruksproblem? Doktorand Malin Hämphälä studerar detta för att hitta behandlingsinsatser som i framtiden kan skraddarsys för dessa ungdomar. Forskningen har visat att samsjuklighet ökar risken för att utveckla ett missbruk eller beroende av alkohol och/eller droger. ●

Skyddat boende ökat med 62 procent

På Forum pågår den första effektutvärderingen i Sverige kring kvinnor som utsatts för våld. Få liknande studier är gjorda i världen, däremot har man flitigt studerat verksamheter som riktar sig mot män som utövar våld. I studien deltar ett stort antal kvinnor som följs under 12 månader. Med hjälp av olika bedömningsinstrument tittar man brett på kvinnornas situation: olika typer av våld som man utsatts för (fysiskt, psykiskt, sexuellt våld eller hot), det sociala nätverket, eventuell förekomst av alkohol eller drogmissbruk och man belyser även eventuella barns situation.

I studien ingår även intervjuer med

personal på ett 20-tal kvinnojourer i hela landet. Primärt studeras det skyddade boendet som kommunerna använder sig av och hänvisar till.

– En påtaglig förändring är att kvinnorna bor längre tid i det skyddade boendet idag, jämfört med för fem år sedan. Det visar också statistik från Roks (Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige). Från 31 till 50 dygn i ett skyddat boende, det är en ökning med nästan 62 procent, säger Annika Eriksson, forskare och projektledare för studien. Utredningen ska ligga till grund för ett utvecklings- och förändringsarbete i dessa frågor. ●

Ungdomsmissbruk

Det saknas kunskap om hur risk- och skyddsfaktorer i de yngre tonåren påverkar framtida alkoholkonsumtion och andra problembeteenden. Och finns det skillnader mellan pojkar och flickor? Forum och Karolinska Institutet ska nu fylla i kunskapsluckorna genom en unik undersökning där 13-åringar från sex stadsdelar i Stockholm följts i fem år. Forskningen genomförs av doktorand Anna-Karin Danielsson. ●

På www.forumforskning.se kan du göra speltestet, som visar hur dina spelvanor ser ut. Har man ett riskabelt spelbeteende och är under 25 år, så kan man få hjälp på Maria Ungdom i Stockholm i samverkan med Forum. ●

Forum leds av Anders Tengström, med. dr och leg psykolog

En studie visade nyligen att forskare är en av de yrkesgrupper som åtnjuter störst förtroende bland allmänheten. Som forskare känner man sig förstas hedrad över förtroendet och jag tycker att vi forskare som kollektiv förtjänar det och att vi på många kloka sätt bidrar till att utveckla vårt samhälle.

Frågan är då om forskare är annorlunda än andra människor? Svaret på den frågan är förstås nej, men metoderna i vårt arbete och de universella regler som omgärdar forskningens idé och praktik gör att våra arbetssätt skiljer sig från andra yrkesgrupper.

I det vetenskapliga arbetet är ord som integritet, oberoende, noggrannhet och trohet mot sina resultat hyllade principer som man som forskare aldrig får tumma på. Tyvärr är forskningsvärlden inte så enkel som man kunnat önska.

Ofta hotas principerna av finansärer som vill ha forskningen på något särskilt sätt som kanske gör att resultaten inte blir representativa. Intressegrupper som företrädare låt säga en behandlingsmetod vill ofta att man övertolkar deras metods förträfflighet utifrån den data man har. Inte sällan blir jag utsatt för press från företrädare för olika verksamheter om att inte presentera resultat som kan spegla verksamheten på ett negativt sätt.

Det största problemet är dock att väldigt få av beslutsfattarna etc. har respekt för den tid det tar att leverera säkra forskningsresultat. En forskarens vardag är en balansgång mellan många motsägande intressen och behov och många är de svåra val som jag tvingats göra genom åren för att kunna hålla på forskningens principer och för att i andra änden förtjäna allmänhetens förtroende. ●

Anders Tengström